

# ھۆكۈمەت يېڭى زېلاندىيەنىڭ چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشىدىن قوغداش ئۈچۈن قانۇننى ئۆزگەرتىۋاتىدۇ

بۇ ئۆزگىرىش توغرىسىدا كۆز قاراشلىرىڭىزنى ئىيتالايسىز

تۆۋەندىكى ماتېرىياللار ھۆكۈمەتنىڭ نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقى ۋە قانداق قاتنىشىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

## نېمە ئىش بولىۋاتىدۇ؟

ھۆكۈمەت جىنايى ئىشلار قانۇنىنى كۈچەيتىپ، ساقچى ۋە باشقا ئورگانلارنىڭ چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشىغا تاقابىل تۇرۇشىغا ياردەم قىلىۋاتىدۇ.

بۇ ئۆزگىرىشلەر جىنايى ئىشلار (چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشىغا قارشى تۇرۇش) تەرىپىدىن ئېلىپ تۈزىتىش لايىھىسى بېرىلماقتا.

بۇ قانۇن لايىھىسى پارلامېنت ئەدلىيە تاللاش كومىتېتى قاراپ چىقىۋاتىدۇ. كومىتېت بۇ قانۇن لايىھىسىنى چىقىرىشتىن ئىلگىرى قانداق قىلغاندا ياخشىلىغىلى بولىدىغانلىقى توغرىسىدا تەكلىپ بېرىدۇ.

## چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشى دېگەن نېمە؟

چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشى بولسا بىر چەتئەل ھۆكۈمىتى يېڭى زېلاندىيە جەمئىيىتىگە مەخپىيەتلىك، مەجبۇرلاش ياكى سەمىمىيەتسىزلىك بىلەن ئارىلىشىشنى كۆرسىتىدۇ. بۇ پائالىيەت يېڭى زېلاندىيە ۋە بىزنىڭ جەمئىيىتىمىزگە زىيانلىق.

چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشى پۈتكۈل دۆلەتكە تەسىر كۆرسىتىدۇ. مەسىلەن، دۆلەت بىخەتەرلىكى، ئىقتىساد، سايلامغا ياكى ھۆكۈمەتنىڭ قارارلىرىغا تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ئارىلىشىش شەخس ۋە جەمئىيەتكە تەسىر كۆرسىتىدۇ. چەتئەل ھۆكۈمىتىنىڭ ئۇلارغا ياكى ئۇلارنىڭ ئائىلە-تاۋابىئاتلىرىغا قانداق زىيانكەشلىك قىلىدىغانلىقى سەۋەبىدىن پائالىيەتلەردىن كىشىلەر بىخەتەر ھېس قىلمايدۇ ياكى ئىشلارنى قىلىشتىن ياكى سۆزلەشتىن قورقىدۇ. بۇ توغرا ئەمەس، چۈنكى بىزنىڭ قانۇنىمىز كىشىلەرگە ھوقۇق ۋە ئەركىنلىك بېرىدۇ ھەمدە چەتئەل ھۆكۈمەتلىرى بۇ يەردىكى كىشىلەرنىڭ پائالىيەتلىرىنى كونترول قىلىشقا ئۇرۇنماسلىقى كېرەك.

## قانۇن قانداق ئۆزگەرتىلىدۇ؟

ھەرقانداق دۆلەتنىڭ يېڭى زېلاندىيەگە چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشىنى قوبۇل قىلمايدۇ.

يېڭى جىنايەت چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشى ۋە باشقا زىيانلىق ھەرىكەتلەرنى قانۇنغا خىلاپ قىلىدۇ. بۇلار يېڭى زېلاندىيەدىكى ئەڭ ئېغىر جىنايەت ھېسابلىنىدۇ. ھۆكۈمەتنىڭ سەزگۈر ئۇچۇرلىرىنى تېخىمۇ ياخشى قوغداش ئۈچۈن مەۋجۇت جىنايەتلەرنىڭ خىلاپلىق قىلىش قىلمىشلىرىمۇ ئۆزگەرتىلمەكتە.

بۇ ئۆزگىرىشلەر چەتئەل ھۆكۈمەتلىرى ئۈچۈن زىيانلىق پائالىيەتلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنىمىزدا توختىتىلىدىغانلىقىدىن ۋە جازالىنىدىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

## مەن قانداق قىلىسام پىكىر بايان قىلالايمەن؟

بۇ ئۆزگىرىشلەر پارلامېنت ئەدلىيە تاللاش كومىتېتى ئاۋامنىڭ «تاپشۇرۇشقا چاقىرىق قىلىش» ئارقىلىق بۇ قانۇن لايىھىسىگە بولغان كۆز قارىشىنى سۆزلىشىنى تەلەپ قىلدۇ. بۇ كومىتېت بۇ قانۇن لايىھىسىنى مۇزاكىرە قىلىۋاتقان مۇئەييەن بىر قانچە كۈن ئىچىدە يۈز بېرىدۇ.

بۇ قانۇن لايىھەسى ۋە يوللاش ئۇسۇلى ھەققىدە تېخىمۇ كۆپ ئۇچۇرلارنى توردىن تاپالايسىز:

<https://bills.parliament.nz/v/6/5c7f002d-e4b4-4573-5563-08dd042d0cd2?Tab=history>

بۇ كومىتېت ئادەتتە پارلامېنتنىڭ تور بېتىدە كۆپچىلىككە يوللايدۇ. تاپشۇرۇشتىن بۇرۇن، ئەگەر كومىتېتنىڭ ئاشكارىلىنى خالىمىسىڭىز، تاپشۇرۇش مەخپىيەتلىكىڭىزنى ساقلاشنى تەلەپ قىلىشىڭىز بولىدۇ. ئىلتىماس يوللاشتىن بۇرۇن كومىتېت قوشۇلۇشى كېرەك.

ئەدلىيە مىنىستىرلىقىنىڭ تور بېتىدە يەنە چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشى، قانۇن لايىھەسى ۋە ھۆكۈمەت ئورگانلىرىغا چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشىنى قانداق مەلۇم قىلىش توغرىسىدىكى ئۇچۇرلار بار. بۇنى مىنىستىرلىقنىڭ مۇھىم تەدبىرلىرى تور بېتىدىكى «چەتئەلنىڭ ئارىلىشىشىغا قارشى تۇرۇش» سەھىپىسىدىن كۆرەلەيسىز: <https://www.justice.govt.nz/justice-sector-policy/key-initiatives/countering-foreign-interference>